

VII.510.24.2015.MO

**Pan
Borys Budka
Minister Sprawiedliwości**

Szanowny Panie Ministrze

Pragnę zwrócić uwagę Pana Ministra na problem, który pojawił się w działalności Rzecznika Praw Obywatelskich, związany ze stosowaniem § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości opłat kancelaryjnych pobieranych w sprawach sądownoadministracyjnych (Dz. U. Nr 221, poz. 2192; dalej jako: rozporządzenie) w związku z art. 234 i 236 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 270 ze zm.; dalej jako: p.p.s.a.).

Ustawodawca w art. 234 p.p.s.a. wprowadził obowiązek uiszczenia opłaty kancelaryjnej przy składaniu wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i jego doręczenia. Rada Ministrów w oparciu o upoważnienie zawarte w art. 236 p.p.s.a. ustaliła w drodze rozporządzenia wysokość tej opłaty na poziomie 100 zł. Należy ponadto zwrócić uwagę, że złożenie wniosku, o którym mowa w art. 234 p.p.s.a. nie ma charakteru „warunkowego”, tj. nie stosuje się do niego art. 220 § 1 p.p.s.a. uzależniającego wykonanie danej czynności (w tym przypadku sporządzenie uzasadnienia) od uiszczenia należnej opłaty. Oznacza to, że wniosek ten uruchamia procedurę sporządzania uzasadnienia niezależnie od uiszczenia przez stronę opłaty w wysokości 100 zł (zob. np. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 13 stycznia 2015 r., sygn. akt II GZ 766/14). Konsekwencją tego rozwiązania jest bezwzględny charakter obowiązku uiszczenia tej opłaty. Cofnięcie wniosku o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem nie zwalnia także wnioskodawcy z uiszczenia opłaty kancelaryjnej (zob.

postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 12 lutego 2013 r., sygn. akt II GZ 59/13). **W istotny sposób ograniczono więc możliwość decydowania przez stronę o ponoszeniu przez siebie kosztów związanych z korzystaniem z przysługujących jej uprawnień.** Sądy administracyjne są zobligowane jedynie do poinformowania strony o możliwości złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku w terminie 7 dni od jego ogłoszenia bądź doręczenia odpisu sentencji. W praktyce powoduje to ryzyko, że strona działająca samodzielnie nie będzie świadoma konieczności poniesienia kosztów w związku ze złożeniem wniosku o uzasadnienie wyroku. Na tym etapie wykluczona też jest instytucja zwolnienia z kosztów, skoro art. 234 p.p.s.a. wprowadza bezwzględny obowiązek uiszczenia opłaty, a w razie nieuiszczenia opłaty, uruchamia mechanizm przymusowej egzekucji.

W opinii Rzecznika Praw Obywatelskich należałoby więc rozważyć możliwość modyfikacji zasad uiszczania opłaty za sporządzenie i doręczenie uzasadnienia, albo w ten sposób, by strona była informowana o konieczności uiszczenia opłaty i możliwości złożenia wniosku o zwolnienie jej z uiszczania kwoty, albo w ogóle wyeliminowania pobierania opłaty za sporządzenie uzasadnienia, którego żąda strona w ustawowym terminie, tak jak przewiduje to na przykład procedura cywilna.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 roku o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do zmiany stanu prawnego w powyższym zakresie.

Z poważaniem

Podpis na oryginale